

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/323/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3115203886
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3115203886.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v spore žalobcu OTP Banka Slovensko, a.s., so sídlom Bratislava, Štúrova 5, IČO: 31 318 916 proti žalovanému Q. M., štátnemu občanovi A. republiky, bytom E., A. XXX/XX, o zaplatenie 1.707,15 eur s príslušenstvom, na odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 11C/91/2015-204 zo dňa 07. februára 2017 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie v celom rozsahu žalobu žalobcu zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca podanou žalobou žiadal, aby súd žalovaného zaviazal zaplatiť mu sumu 1.707,15 eur s príslušenstvom s odôvodnením, že dňa 24.09.2007 bola medzi žalobcom a žalovaným uzavretá zmluva o OTP KONTE č. XXXXXXXX/XXXX a dňa 14.07.2011 bola medzi žalobcom a žalovaným uzavretá zmluva o poskytnutí povoleného debetného zostatku, v zmysle ktorej mal žalovaný limit povoleného debetného zostatku na hore uvedenom účte vo výške 1.000,- eur. Žalovaný spočiatku dodržiaval dohodnuté podmienky, avšak v ďalšom období nedodržiaval limit povoleného debetného zostatku. Došlo tým k porušeniu dohodnutých podmienok, preto žalobca dňa 19.01.2012 poslal žalovanému oznámenie o zrušení povoleného debetu. Vzhľadom na pokles zostatku na účte pod povinný minimálny zostatok účtu žalobca zaslal žalovanému listom zo dňa 19.06.2014 výpoveď zo zmluvy s účinnosťou dňa 31.08.2014. Výška pohľadávky žalobcu ku dňu 31.08.2010 bola vyčíslená vo výške žalovanej sumy. Súd prvej inštancie vo veci dokazovanie a zistil, že účastníci uzatvorili dňa 24.09.2007 zmluvu o OTP KONTE č. 9909923/5200 s dohodnutým rozsahom služieb poskytovaných žalobcom a vzájomnými právami a povinnosťami zmluvných strán. Predmetom Zmluvy bolo vedenie OTP Konta v súlade s Všeobecnými obchodnými podmienkami vedenia konta a terminovaného vkladu v SKK a vedenia bežného účtu a terminovaného vkladu v cudzej mene fyzickým osobám občanom v OTP Banka Slovensko, a.s ("VOP"). Dňa 14.07.2011 bola medzi žalobcom a žalovaným uzavretá Zmluva o poskytnutí povoleného debetného zostatku, v zmysle ktorej mal žalovaný limit povoleného debetného zostatku na uvedenom účte vo výške 1.000,- eur. V dôsledku porušenia dohodnutých zmluvných podmienok pre poskytovanie povoleného debetného zostatku na Konte zo strany žalovaného žalobca listom zo dňa 19.01.2012 zrušil povolený debetný zostatok a vyzval ho k zaplateniu čerpaného debetného zostatku vrátane príslušenstva do 5 dní odo dňa zrušenia povoleného debetného zostatku. Zrušením povoleného debetného zostatku zmluva v súlade s čl. III.4., bod 43. VOP k uvedenému dňu zanikla. Vzhľadom na pokles zostatku na účte pod povinný minimálny zostatok účtu žalobca zaslal žalovanému listom zo dňa 19.06.2014 výpoveď zo Zmluvy o OTP Konte s účinnosťou dňa 31.08.2014 (uplynutím dvojmesačnej výpovednej doby). Z dopĺňujúceho

podania žalobcu zo dňa 11.05.2015, doručeného súdu dňa 13.0.2015 vyplýva, že ku dňu 19.01.2012, kedy banka zrušila na účte žalovaného povolený debet, mal žalovaný sumu zostatku na účte vo výške - 1.087,80 eur. Žalobca uviedol, že odo dňa zrušenia povoleného debetu pohľadávka banky narástla (do doby výpovede podľa Zmluva o OTP Konte) na konečnú sumu 1.707,15 eur. Táto suma je tvorená najmä úrokom z omeškania v sume 427,78 eur a poplatkami banky vo výške 191,57 eur (účtované na základe čl.VII.2 VOP). Podľa čl. III.4., bod 43. VOP Zmluva o poskytnutí povoleného debetného zostatku Zmluva zaniká dňom zrušenia povoleného debetného zostatku, alebo ak majiteľ bežného účtu iným závažným spôsobom poruší svoje povinnosti. Podľa bodu 10. Zmluvy o poskytnutí povoleného debetného zostatku Zmluva zaniká aj dňom zrušenia povoleného debetného zostatku bankou podľa bodu 5. tejto zmluvy. Po zániku zmluvy je majiteľ Konta povinný zaplatiť banke čerpaný debetný zostatok (vrátane príslušenstva) do 5 dní odo dňa zániku zmluvy (konečná splatnosť úveru). Uvedené skutočnosti súd posúdil podľa § 708, § 709 ods. 1, § 710 Obchodného zákonníka, podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka, § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, v účinnom znení v spojení s § 101 a § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že napriek tomu, že v danom prípade ide o zmluvu o bežnom účte (Zmluva o OTP konte) a zmluva o poskytnutí povoleného debetného zostatku upravené v § 261 a § 708 Obchodného zákonníka, s prihliadnutím na to, že ide o zmluvy spadajúce pod režim zákona o ochrane spotrebiteľa, bolo dôvodné predmetné zmluvy posudzovať podľa citovaného zákona, ako aj ustanovení Občianskeho zákonníka, a to i v otázke dĺžky premlčacej lehoty. Pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti prednosť Občiansky zákonník, keďže aplikácia Obchodného zákonníka prichádza do úvahy až po uplatnení spotrebiteľského práva. Normy obchodného práva sú v prípade spotrebiteľských zmlúv použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá tu má z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy (konkrétne zo zmluvy o OTP konte, v ktorej jedným zo zmluvných strán je spotrebiteľ), premlčuje sa nárok na peňažné plnenie (z uvedeného zmluvného vzťahu) v 3-ročnej premlčacej dobe v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka. V zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka musí orgán aplikujúci právo použiť v prospech spotrebiteľa všetky ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu priaznivejšie. Podľa súdu nemožno opomenúť ani § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Preto ani uzavretie absolútneho obchodno-závazkového vzťahu, ktorý je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôže odchyliť od občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania, ktorá je na prospech spotrebiteľa na rozdiel od právnej úpravy premlčania v Obchodnom zákonníku. Na otázku premlčania je potrebné vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Takéto pravidlo je ustálené aj v aplikačnej praxi súdov a toto riešenie odobril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení pod sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19. júna 2013, v ktorom skonštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa. Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z. z. definitívne normatívne vyriešila (doplnením § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka), že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z autentického výkladu zákonodarcu vyplýva, že Občiansky zákonník bude použitý, pokiaľ ide o posudzovanie otázky premlčania, otázky úpravy ručenia, zmluvnej pokuty, uznania záväzku a podobne, aj keby sa na právny režim mala použiť právna úprava Obchodného zákonníka. Hoci účinnosť tohto ustanovenia bola posunutá až na 1. apríl 2015, predmetné ustanovenie poníma výkladový status a jeho cieľom je iba expressis verbis vyjadriť aj doposiaľ platné pravidlo prednostného použitia režimu Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské záväzky. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobca zrušil povolený debetný zostatok dňa 19.01.2012 čím zanikla účinnosť zmluvy o poskytnutí povoleného debetného zostatku, žalovaný bol povinný vrátiť čerpaný debetný zostatok najneskôr do 5 dní odo dňa skončenia účinnosti tejto zmluvy. Žalobcovi začala plynúť lehota na uplatnenie svojho nároku od 25.01.2012 (t.j. odo dňa nasledujúceho ako mal žalovaný plniť, 19.01.2012 + 5 dní). Nasledujúcim dňom (25.01.2012) mohol uplatniť žalobca svoje právo na vydanie debetného zostatku. Vzhľadom k tomu, že návrh bol podaný na tunajší súd dňa 25.02.2015, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby, ktorá uplynula dňom 25.01.2015, súd považoval v zmysle § 100 a 101 Občianskeho zákonníka uplatnený nárok žalobcu za premlčaný. Z tohto dôvodu súd návrh zamietol v celom rozsahu. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1, 2 CSP s tým, že nakoľko úspešnému žalovanému žiadne trovy konania nevznikli súd mu právo na náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca. Podľa neho zmena ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z.z. s účinnosťou od 01.05.2015, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa nemôže aplikovať na právne vzťahy vzniknuté pred 01.05.2015. Takýmto právnym vzťahom je aj vzťah medzi stranami sporu. Uvedený záver zodpovedá Stanovisku Útvary dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska z 21. apríla 2015. Žalobca tak má za to, že jeho v spore uplatnený nárok nie je premlčaný. Navrhol preto, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie a jeho žalobe celkom vyhovel.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 370 a § 380 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalobcu, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdiť.

5. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam žalobcu dodáva nasledovné:

6. V predmetnej právnej veci si žalobca ako postupník uplatnil voči žalovanému pohľadávku zo zmluvy o OTP KONTE č. 9909923/5200 zo dňa 24.09.2007 v spojení so zmluvou o poskytnutí povoleného debetného zostatku zo dňa 14.07.2011. Na posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku žalobcu bolo potrebné v prvom rade ustáliť charakter predmetných zmlúv z hľadiska spotrebiteľského práva. Je nepochybné, že predmetom tejto zmlúv bolo okrem iného aj vedenie bankového účtu, na ktorom banka žalovanému poskytla povolené prečerpanie. Túto službu žalovaný aj využil a z účtu čerpal od žalobcu peňažné prostriedky, ktoré neboli kryté zostatkom jeho peňažných zákonníka sa tak spravujú práva a povinnosti strán zmluvy zmluvou o úvere (§ 497 a nasl. Obchodného zákonníka). Hoci je úverová zmluva tzv. absolútnym obchodom v zmysle § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka, uvedené nevyklučuje možnosť, že svojím charakterom ide zároveň o spotrebiteľskú zmluvu, teda zmluvu, ktorú uzatvára dodávateľ v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti so spotrebiteľom - fyzickou osobou, ktorá nekoná ako obchodník. Súd prvej inštancie túto otázku charakteru predmetnej zmluvy o úvere správne posudzoval podľa ustanovení § 52 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia predmetnej zmluvy o poskytnutí povoleného debetného zostatku /14.07.2011/. V tom čase ustanovenia § 52 Občianskeho zákonníka stanovovali, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Keďže v tomto prípade zmluvu uzatvárala na jednej strane banka / žalobca/ ako podnikateľ v rámci svojej podnikateľskej činnosti a na druhej strane žalovaný ako fyzická osoba, u ktorého v spore nebolo preukázané, že by pri uzatváraní a plnení zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, je nepochybné, že predmetná zmluva je zmluvou spotrebiteľskou. Takýto vecne správny záver vyslovil aj súd prvej inštancie.

7. Vzhľadom k uvedenému záveru je potom správny aj následný postup súdu prvej inštancie, ktorý na otázku premlčania uplatneného práva žalobcu aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní. Keďže je nepochybné, že v danej veci je záväzkový vzťah medzi stranami vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, keď bol založený spotrebiteľskou zmluvou uzatvorenou medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným, neobstojí námietka žalobcu, že otázku premlčania jeho práv ako veriteľa z tejto zmluvy je potrebné posudzovať podľa Obchodného zákonníka. V zmysle § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka a s poukazom na prevzatie záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z komunitárneho práva v oblasti ochrany spotrebiteľa, je potrebné aj v oblasti tzv. absolútnych obchodov potrebné aplikovať ustanovenia § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa, ak len tieto majú svoj pôvod v spotrebiteľskej zmluve. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2 Občianskeho zákonníka sú obchodnoprávne vzťahy len podmnožinou občianskoprávných vzťahov, a preto ak v čase uzavretia zmluvy medzi účastníkmi neexistovala špeciálna úprava ochrany spotrebiteľa v Obchodnom zákonníku, bolo v zmysle § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka potrebné na právny vzťah účastníkov subsidiárne aplikovať aj ustanovenia o ochrane spotrebiteľa obsiahnuté v Občianskom zákonníku. Preto súd prvej inštancie postupoval správne, ak na vzťah strán sporu aplikoval príslušné právne normy chrániace spotrebiteľa, pričom treba brať prednostne zreteľ pri posudzovaní

otázky premlčania práv z tohto záväzkového vzťahu a žalovanému ako spotrebiteľovi treba poskytnúť zvýšenú právnu ochranu a to aj tým, že otázka premlčania sa spravuje podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre žalovaného ako spotrebiteľa priaznivejšie. Záväzkový vzťah medzi stranami nie je vzťahom medzi dvomi podnikateľmi ale vzťahom medzi podnikateľom a nepodnikateľom, spotrebiteľom, pričom takéto spotrebiteľské vzťahy sú primárne upravené ustanoveniami Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. V tomto zmysle potom platí, že podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Je náležité a plne v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo. Je preto nevyhnutné a správne na otázku premlčania práv zo spotrebiteľskej zmluvy o úvere aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka. Tento záver sa presadil v rozhodovacej praxi všeobecných súdov Slovenskej republiky, vrátane Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a odobril ho svojimi rozhodnutiami aj Ústavný súd Slovenskej republiky, ako správne poukázal súd prvej inštancie.

8. Posúdením skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní je potom potrebné dospieť k rovnakému záveru ako dospel súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí, že uplatnené právo žalobcu uplatnené v tomto spore je premlčané a preto ho nemožno žalobcovi priznať.

9. Súd prvej inštancie preto dôvodne žalobu žalobcu zamietol, v dôsledku čoho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

10. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože mu žiadne trovy odvolacieho konania preukázane nevznikli.

11. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).